

baufede mig ogsaa at høre, at det ærede Medlem mente, at man i Kommunerne godt kunde gaa Ministerens Bei med saadanne extraordinære Arbejder; men jeg skal i den Henseende ganske henholde mig til, hvad der blev ytret af det ærede Medlem for Varde (Kruze). Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds kan jo ikke mene, at man paa Grund af Indenrigsministeriets Cirkulære pludselig skulde give sig til at rive alle Skoler ned — dertil behøvedes jo kun faa Dage, saaledes at det ikke vilde skaffe meget Arbejde — og derpaa lade dem bygge op igjen. Selv om Kommunerne have Planer og deslige færdige, ere Kommunalbestyrelserne som saadanne forpligtede til at søge at faae Arbejdet gjort saa billigt som muligt, altsaa ved Licitation — det vil jo tage nogen Tid — og hvem der kan tilbyde Kaution og den laveste Pris, faar Arbejdet. Det kan imidlertid være en Mand, der hører hjemme et andet Sted, og andre Folk, som egentlig ikke i og for sig trænge til Arbejde, men som mene her at kunne faae en lille Fortjeneste, og det hele Mandskab, som Bedkommende kan komme til at bruge af selve Kommunens Beboere, vil maaske være et Par Gaandlangere eller deslige. Dette skulde hjælpe paa Arbejdsløsheden, og for dette vil det ærede Medlem ifølge sine statsøkonomiske Grundsætninger have, at Kommunen skal anvende flere Tusinde Kroner til Unytte for sig selv, at den skal forpligte sig til at tilbagebetale dem med Afdrag og Renter gennem Maringer og derigennem trykke Statsborgerne i Kommunen og netop svække de Arbejdsgængendes Midler til at fætte Arbejderne Fortjeneste. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det ærede Medlem paa et andet Sted er meget helbigere med sine statsøkonomiske Foredrag, end han har været her ved at give Exempel paa, hvorledes Penge skulle anvendes omkring i Kommunen, og hvorledes Kommunens Penge skulle forvaltes. Jeg er dernæst tilbøjelig til at haabe, at det ærede Medlem har gjort Finantsministeren noget bange for hans eget Forslag, thi den ærede Finantsminister har vistnok, da han hørte det ærede Medlems Udtalelser, tænkt: Nei, er det dette, som Kommunen kan hitte paa at gjøre efter mit Forslag, erkjender jeg ganske vist, at det er farligt. Jeg tror ikke, at den ærede Minister nogeninde har tænkt, at vi skulde gaa saa vidt. — Jeg har nu imødegaaet en Del af de Indvendinger, der ere reiste baade imod, hvad jeg har sagt, og imod selve Forslaget. Det skulde gjøre mig ondt, om man her ikke havde Andet tilovers for disse Forhold end at stjænte dem en venlig Tanke og at mene, at det alligevel ikke er saa farligt. Ingen af os, der sidde her, er saaledes stillet, at vi have prøvet, hvad det er at være under saadanne Forhold; men jeg tror, vi have nogen Erfaring om, hvad Andre have prøvet. Jeg vil ønske, at vi Alle vilde give dette Vidnesbyrd ved at stemme for Forslaget under Nr. 12. Jeg nævner da det

Saab, at det vil blive vedtaget paa et andet Sted, og at den ærede Minister endnu itide vil omvende sig med Hensyn til dette Forslag. Med disse Ord skal jeg anbefale Forslaget.

Conseilpræsidenten og Finantsministeren (Estrup): Flere ærede Talere ere komne tilbage paa det Spørgsmaal, om der virkelig er Arbejdsløshed eller i alt Fald nogen Arbejdsløshed af en saadan Betydning, at der er Grund til at foretage noget Extraordinært i den Retning. Det forekommer mig imidlertid, at disse Lviol ikke have Nogetsomhelst at gjøre med det af mig stillede Indrigsforflag under Nr. 2, thi det er givet, at Kommunerne, dersom der ikke er Arbejdsløshed, heller ikke ville laane Penge af Statskassen for at modvirke denne. Man kan da i alt Fald kun sige, at Forslaget er overflødig, men man kan ikke sige, at det er skadeligt. Jeg skal her indfyde den Bemærkning, at mit Beskendskab til Arbejdsløsheden ingenlunde alene hidrører fra — hvad her oftere er citeret — Arbejdersmødet paa Fælleden; det hidrører tillige fra Oplysninger, meddelte mig af betydelige Arbejdsgivere i denne Kommune, og Oplysninger fra flere Egne af Landet om allerede nu tilstedeværende Arbejdsløshed, hvoraf jeg har draget den, som det forekommer mig, sikre og rigtige Slutning, at, naar der nu i Februar Maaned er Arbejdsløshed paa Landet, vil den komme stærkere tilstede, inden vi naae den egentlige arbejdsigvende Tid, Foraaret. Har jeg imidlertid taget feil deri, er den værste Indvending, der kan gjøres imod mit Forslag, den, at det er overflødig. — Jeg skal notere det som en Besynderlighed, at flere ærede Talere, der ere gaaede imod begge Forslagene under Nr. 2 og under Nr. 12, dog have ondt ved at udtale, at de vilde stemme for dem begge, men for alle deres Bedkommende, som have ytret sig misbilligende om Forslagene, er dette dog ikke Tilfældet. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgfreds (B. Holm) udtalte saaledes, at han vilde stemme imod Forslagene, og der var ligeledes et andet æret Medlem, som kom til den samme Beslutning. Det er imidlertid nærmest det, der blev fremført af det ærede Medlem for Aalborg Amt, som har foranlediget mig til at tage Ordet. Det ærede Medlem beklagede sig over, at et saa indgribende Forslag eller rettere, at saa indgribende Forslag — thi hans Bemærkninger gjaldt dem begge — baade med Hensyn til Summens Størrelse og med Hensyn til de nye Principer, de indførte, skulde komme frem paa dette Trin, ved Sagens tredje Behandling. Jeg er ikke kaldet til at værne om Forslaget under Nr. 12 mod dette Angreb for baade med Hensyn til Summens Størrelse og med Hensyn til sit nye Princip at være af en saadan indgribende Betydning; jeg kunde maaske endog være meget tilbøjelig til for dette Forslag